

Badania

W stronę hermeneutyki kultury

Redakcja naukowa

Tomasz Tisończyk
Andrzej Waśko

Akademia Ignatianum
Wydawnictwo WAM

Kraków 2013

Wstęp

Zainteresowanie przedstawicieli różnych dyscyplin humanistycznych hermeneutyką nie słabnie i jest wciąż żywe. Być może dlatego, że wszystko, co skłonni jesteśmy do hermeneutyki zaliczać, odsyła nas do podstawowego doświadczenia w naszym życiu – fenomenowi rozumienia (*das Verstehen*). Chcemy przecież rozumieć świat, w którym żyjemy i przeszłość, którą jesteśmy zainteresowani. Chcemy rozumieć ludzi, którzy do nas mówią, jak i artefakty, które nas fascynują.

Pragnienie, by jak najwięcej rozumieć, stawia jednak przed badaczem wiele problemów i niejasności. Istnieją więc nieustanne i dobrze zauważalne spory: o nazwiska – Nietzsche czy Dilthey, Gadamer czy Heidegger; o język, o właściwą hierarchię i proporcje hermeneutycznych problematów. Hermeneutyka w konsekwencji sama staje się przedmiotem wymagającym właściwego rozpoznania i zrozumienia. Koło się zamyka. A może jakąś określoną i atrakcyjną perspektywę otwiera?

Stawiamy to pytanie, oddając do rąk Czytelników niniejszy tom. Jest on w dużej mierze pokłosiem Ogólnopolskiej Konferencji pt. *W stronę hermeneutyki kultury*, zorganizowanej przez Instytut Kulturoznawstwa Akademii Ignatianum w Krakowie, 5 czerwca 2012 roku. Nie dokumentuje jednak wiernie wystąpień konferencyjnych, lecz stanowi zbiór artykułów inaczej przygotowanych i przysposobionych do lektury. Autorzy niniejszej książki podejmują tematy, które zaliczyć należy do kluczowych problemów hermeneutycznych. Mają oni bowiem odwagę śmiało pytać o prawdę, wychodząc z założenia, iż żadna epoka nie jest w stanie tego pytania skompromitować. Chodzi zatem zarówno o prawdę bycia, jak i o prawdę będącą owocem metodycznego poznania; chodzi o prawdę dzieła sztuki i prawdę interpretacji, prawdę zdeponowaną w języku tradycji i historycznym dziedzictwie, prawdę o człowieku jako twórcy itp. Chodzi w końcu o to wszystko, co dotarcie do prawdy umożliwi i co ją w istotny sposób przybliży. Przede wszystkim więc o właściwy poziom

krytycyzmu i o dialog pomiędzy tradycjami metodologicznymi, niejednołitymi przecież, różnych dyscyplin humanistycznych.

Niniejszy tom jest świadectwem tej różnorodności, obejmującej tu samo znaczenie słowa hermeneutyka. Dla filozofów jest ono synonimem filozofii hermeneutycznej; literaturoznawcy używając go, mają najczęściej na myśli sztukę interpretacji (mniej lub bardziej związaną z filozofią hermeneutyczną); inni pojmują hermeneutykę najszerzej, jako sztukę rozumienia tekstów kultury. Tytułowe pojęcie hermeneutyki kultury pozostaje więc otwartym postulatem tworzenia takiej płaszczyzny myślowej, na której filozofia nawiązywałaby porozumienie z literaturą i historią, aby wspólnie prowadzić nas ku lepszemu rozumieniu kultury, w której żyjemy.

Redaktorzy